



Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 12929 posła Rafała Romanowskiego z 23 października 2025 roku w sprawie wdrożenia mechanizmów wsparcia służących ochronie mało znanych, lecz istotnych dla tożsamości kulturowej polskiej wsi obiektów sakralnych i świeckich znajdujących się na terenach wiejskich północnego Mazowsza, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Interpelacja stanowi w dużej części powielenie pytań zawartych we wcześniejszej interpelacji posła Rafała Romanowskiego nr 12474 z 26 września 2025 w sprawie możliwości objęcia programem ochrony zabytków mało znanych, ale istotnych obiektów sakralnych i świeckich zlokalizowanych na wsiach północnego Mazowsza, na którą to szczegółowa odpowiedź została już przez resort kultury udzielona.

Środki Ministra są rozdzielane w ramach puli funduszy krajowych oraz środków europejskich. Środki krajowe pochodzą zarówno z budżetu państwa, jak i Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków.

W pytaniach 1 i 5 pojawia się błędna informacja, gdyż w ramach programów Ministra nie funkcjonowały, jak wskazano w interpelacji, programy służące wsparciu ochrony zabytków na obszarach wiejskich, zwłaszcza w regionach takich jak północne Mazowsze, które były beneficjentami skutecznych programów wprowadzonych przez poprzedni rząd Prawa i Sprawiedliwości, zatem nie mogą one być kontynuowane czy ponownie uruchamiane w ramach Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Program rządowy Ochrona zabytków zakłada zgodnie z zapisami Konstytucji równe i sprawiedliwe traktowanie właścicieli i posiadaczy zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Lokalizacja zabytku nie ma decydującego znaczenia dla przyznania dotacji.

Odnosząc się do pytania nr 3, informuję, że zgodnie z regulaminem Programu Ochrona Zabytków oraz Wytycznymi do oceny wniosków dla ekspertów decydujące znaczenie ma wartość artystyczna, historyczna i naukowa zabytku oraz jego aktualny stan zachowania, a nie lokalizacja na mapie kraju.

Odpowiadając na pytanie nr 4, informuję, że finansowanie prac inwentaryzacyjnych zabytków było realizowane przez Narodowy Instytut Konserwacji Zabytków (aktualnie połączony z Narodowym Instytutem Dziedzictwa). Na obecną chwilę nie rozpoczęto jeszcze prac nad Programami Ministra na rok 2027.

W zakresie środków europejskich w ramach Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zadania koordynuje Departament Funduszy i Spraw Europejskich, który jest odpowiedzialny za wdrażanie funduszy strukturalnych (Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, priorytet VII Kultura) oraz środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (fundusze norweskie). Ostatni z planowanych naborów w ramach VII priorytetu FENIKS

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

zakończył się 30 września br. Należy jednak zaznaczyć, że zgodnie z linią podziału wsparcia pomiędzy poziomem krajowym a regionalnym w priorytecie VII dofinansowanie mogły uzyskać wyłącznie projekty o charakterze i oddziaływaniu ponadregionalnym i krajowym (w tym m.in. obiekty sakralne). Natomiast podmioty działające na obszarach wiejskich mogą nadal korzystać z programów regionalnych, za których realizację odpowiadają poszczególne Urzędy Marszałkowskie, lub z osi LEADER Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, wdrażanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Jednocześnie informuję, że w 2026 r. zostaną uruchomione pierwsze nabory wniosków w ramach kolejnej edycji funduszy norweskich (II kwartał). W zakresie ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego planuje się realizację Działania 1: Dziedzictwo kulturowe rewitalizowane i zarządzane w sposób zrównoważony, przy silnym zaangażowaniu społeczności lokalnych, dzięki któremu realizowane będą m.in. projekty wspierające zarówno dziedzictwo materialne, jak i niematerialne, łącząc konserwację, rewitalizację i ponowne wykorzystanie obiektów z działaniami skierowanymi do społeczności lokalnych. Oczekiwanym efektem tych działań jest odrestaurowanie i rewitalizacja wielofunkcyjnych przestrzeni przeznaczonych do aktywności kulturalnych i społecznych – miejsc, które tworzą ofertę edukacyjną i kulturalną przygotowaną z aktywnym udziałem społeczności lokalnych. Zgodnie z przygotowywanymi założeniami programu dofinansowanie będą mogły otrzymać jednostki samorządu terytorialnego z Polski liczące poniżej 500 000 mieszkańców, działające na rzecz samorządowych instytucji kultury, samorządowe instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe prowadzące działalność w sektorze kultury. Uruchomienie programu planowane jest na 2026 r.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SEKRETARZ STANU

Maciej Wróbel